VeiligheidsRegio Zeeland

Aan de colleges van burgemeester en wethouders van de Zeeuwse gemeenten

- Crisisbeheersing en Rampenbestrijding
- Brandweerzorg
- Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR)

Datum:
13/04/2023

Verzenddatum:

Inlichtingen:
Bestuursondersteuning
E-mail:
bestuursondersteuning@vrzeeland.nl

Ons kenmerk:
VRZ/202300502

Uw kenmerk:

Blad:
1 van 4

Aantal bijlagen:

Adres:
Postbus 8016
4330 EA Middelburg
Segeerssingel 10
4337 LG Middelburg
info@vrzeeland.nl

Internet:
www.vrzeeland.nl

Bank:
IBAN:
NL06BNGH0285027956
BIC:
BNGHNL2G
t.n.v. Veiligheidsregio Zeeland

Onderwerp: wensen en bedenkingen oprichting stichting waarborgfonds veiligheidsregio's

Geacht college,

Op 16 december jl. heeft het Veiligheidsberaad, het overlegorgaan van de 25 voorzitters veiligheidsregio, het principebesluit genomen tot het oprichten van een Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's, die dekking biedt voor in ieder geval de niet-verzekerbare aanspraken na dienstongevallen. Het Algemeen Bestuur VRZ heeft op donderdag 13 april 2023 een positief advies gegeven met betrekking tot het voorstel om een stichting Waarborgfonds op te richten.

In deze brief licht ik u toe waarom de oprichting van deze stichting wordt geacht bijzonder aangewezen te zijn van het daarmee te dienen openbaar belang.

Bevoegdheid
Het Algemeen Bestuur van een veiligheidsregio is bevoegd tot het oprichten van een stichting indien de gemeenschappelijke regeling in deze mogelijkheid voorziet en de oprichting ervan wordt geacht bijzonder aangewezen te zijn van het daarmee te dienen openbaar belang. Het besluit wordt pas genomen nadat de raden van de deelnemende gemeenten een ontwerpbesluit hebben ontvangen en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen. Dit is op basis van artikel 31a, lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De gemeenschappelijke regeling van Veiligheidsregio Zeeland voorziet in de mogelijkheid tot het oprichten van een privaatrechtelijke rechtspersoon.

Waarom een Stichting Waarborgfonds?
In de afgelopen jaren is, mede door een aantal voorvallen, het bewustzijn in Nederland gegroeid dat het uitoefenen van het brandweervak risico's met zich mee brengt. Deze risico's worden binnen de VRZ afgedekt door het sluiten van een ongevallen verzekering voor de medewerkers. De dekking van de ongevallenverzekering sluit niet in alle gevallen (meer) aan bij de verwachting van zowel de veiligheidsregio als de medewerker. Vaak spitst zich dit toe op de vraag of aan alle elementen van ongevalsdefinitie is

voldaan, terwijl de medewerker evident letsel heeft opgelopen tijdens het werk. U kunt daarbij denken aan gevallen van PTSS en barotrauma. Daarnaast is sprake van een 'verharding' van de verzekeringsmarkt, wat inhoudt dat het aantal aanbieders afneemt, premies stijgen en voorwaarden versoberd worden. De verzekerbaarheid komt hierdoor onder druk te staan. Dit alles heeft bijgedragen aan de gedachte dat verzekeren 'slechts' een van de mogelijke opties is om financiële risico's als gevolg van schade bij ongevallen op te vangen. In feite is daarmee de stap gezet van verzekeringsdenken naar risicodenken. Daarnaast zou de aanspraak leidend moeten zijn voor de medewerker, in plaats van de verzekering. Door onderling samen te werken en verbindingen te leggen met externe expertise in bestuurlijke context, zorgen we ervoor dat onze verzekeringsfunctie minder kwetsbaar wordt ingevuld. Voor Veiligheidsregio Zeeland geldt dat wij als relatief kleine regio dergelijke aanspraken veel moeilijker kunnen dragen dan grotere kapitaalkrachtige regio's. Aansluiten bij een groter collectief is daarom een goede optie.

Aanpak
Om invulling te geven aan deze uitdagingen is de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) het Project Risicomanagement & Verzekeringen gestart om via landelijke samenwerking, antwoord te vinden op bovenstaande ontwikkeling. Het doel is:

- Landelijk te komen tot één set van aanspraken bij dienstongevallen
- Collectief inkopen van één ongevallenverzekering (voor verzekerbare aanspraken);
- Een waarborgfonds op te richten om een oplossing te bieden voor (in ieder geval) de niet-verzekerbare aanspraken;
- Het oprichten van een (landelijk) expertisebureau dat kan adviseren en bemiddelen;
- Het aangaan van strategische samenwerkingsverbanden.

1 juli 2022 heeft het Veiligheidsberaad besloten tot oprichting van het expertisebureau risicobeheer. In onze veiligheidsregio heeft hierover besluitvorming plaatsgevonden in het Algemeen Bestuur VRZ van 17 december 2021 en 8 juli 2022. Op 12 oktober is het expertisebureau feitelijk opgericht. De stap die nu wordt gezet is het komen tot een stichting, als aangewezen rechtsvorm voor het waarborgfonds. Deze stichting is vrijgesteld van de vergunningsplicht van De Nederlandse Bank (DNB).

Voordelen toekomstige situatie
Het waarborgfonds draagt bij aan goed werkgeverschap en hiermee ontstaat een landelijk uniform kader van aanspraken. De veiligheidsregio's hebben straks een waarborgfonds waarmee zij gezamenlijk de Landelijke Aanspraken na Dienstongevallen financieren voor zover deze niet verzekerd zijn. Daarnaast hebben ze een gezamenlijk expertisebureau risicobeheer waarmee zij collectief een ongevallenverzekering kunnen inkopen en per 1 januari 2024 deze schades kunnen afwikkelen. Op termijn kunnen ook andersoortige risico's door dit expertisebureau worden opgepakt. Of en in welke mate de VRZ gebruik gaat maken van andere collectieve aanbestedingen zal per geval worden beoordeeld. Hiermee ontstaat een professionele organisatie die invulling geeft aan het risicobeheer van de veiligheidsregio's.

Het financiële risico dat de VRZ momenteel loopt bij niet-verzekerde aanspraken van (brandweer)personeel na en dienstongeval wordt door deelname aan het waarborgfonds gedekt. Als VRZ niet deel zal nemen aan het waarborgfonds, betekent dat voor niet-verzekerde aanspraken in voorkomende gevallen via de algemene reserve een oplossing moet worden geboden. De veiligheidsregio's hebben in een businesscase onderzocht dat de samenwerking in een waarborgfonds een betere verzekerbaarheid en op termijn een besparing van 50% oplevert, doordat de verhouding schade-premie ongevallenverzekering ongeveer 1:2 is. Daarnaast wordt met het expertisebureau behalve een kwaliteitsslag ook een besparing verwacht door één gezamenlijke inkoop van de ongevallenverzekering en het collectief afhandelen en registreren van schades.

Deelname aan het waarborgfonds is vrijwillig. Wel is deelname aan het expertisebureau een vereiste gelet op de onderlinge samenhang. Reeds bij deelname van een beperkt aantal veiligheidsregio's is het overigens al opportuun om het waarborgfonds op te richten, omdat de niet-verzekerbare aanspraken die gelden op grond van Landelijke Regeling Aanspraken na Dienstongevallen anders door de individuele veiligheidsregio gedragen worden.

De kosten van het expertisebureau worden binnen de begroting opgevangen. Een van deze uitgangspunten bij het voorstel is kostenneutraliteit vanuit landelijk perspectief. De hoogte van het fonds zal gemaximaliseerd worden. Het andere financiële uitgangspunt is de verdeelsleutel op basis van inwoneraantal. VRZ betaalde in 2022 € 97.116 aan premie ongevallenverzekering. Op basis van de verdeelsleutel inwoneraantal wordt de bijdrage van VRZ per 2024 € 91.269 per jaar. Voor deelname is een entree-inleg vereist gelijk aan de inleg van het eerste jaar met het oog op de te bouwen liquiditeit van het waarborgfonds in geval van een calamiteit in de eerste jaren. Deze entree-inleg wordt gerestitueerd zodra de liquiditeit van het waarborgfonds dit toelaat. Ook na beëindiging van de deelname geldt dat restitutie plaatsvindt indien en zodra de liquiditeit van het waarborgfonds dit toelaat.

Werking waarborgfonds
De deelnemende veiligheidsregio's storten jaarlijks een bijdrage in het waarborgfonds. Indien op grond van de Landelijke Regeling Aanspraken na Dienstongevallen een uitkering moet worden gedaan aan een medewerker die een dienstongeval is overkomen én deze aanspraak niet gedekt wordt door de ongevallenverzekering, dan volgt een betaling uit het waarborgfonds aan de betreffende veiligheidsregio. De veiligheidsregio gebruikt deze vergoeding om de aanspraak van de medewerker te betalen.

Vergunning
Het waarborgfonds is bedoeld voor het in gezamenlijkheid dragen van risico's, in ieder geval de (niet-verzekerde) aanspraken na een dienstongeval. Dit heet 'verzekeren' en is daarmee een activiteit die een vergunning van De Nederlandse Bank (DNB) vereist. Er kan echter een beroep worden gedaan op een vrijstelling van deze vergunningsplicht onder de volgende voorwaarden:
1.) Er is geen winstoogmerk;
2.) De jaarlijkse inleg bedraagt maximaal 5 miljoen euro per jaar;
3.) De maximale technische reserve bedraagt maximaal 25 miljoen euro;
4.) Er is een Raad van Toezicht (RvT) van tenminste drie personen benoemd door of werkzaam bij de overheid met de volgende expertises: risicomanagement, actuariaat en verzekeringen.

Rechtsvorm
Het is niet mogelijk om deze activiteiten onder te brengen bij een veiligheidsregio of een andere rechtspersoon, zoals het reeds opgerichte expertisebureau. Hier liggen de volgende overwegingen aan ten grondslag:
1. Het is de verwachting van juridisch experts dat de AFM en de DNB niet akkoord gaat met het onderbrengen van deze activiteiten bij een rechtspersoon met andersoortige activiteiten; de AFM is de vergunningverlenende instantie voor het expertisebureau;
2. Het samenvoegen van de activiteiten van het waarborgfonds met de werkzaamheden van een veiligheidsregio of het expertisebureau leidt tot aansprakelijkheidsrisico's voor deze organisaties.

Met het oog op de eis dat geen sprake mag zijn van een winstoogmerk is de keuze voor rechtspersonen beperkt. Dat maakt namelijk dat gekozen moet worden tussen de rechtsvorm 'stichting' en de rechtsvorm 'onderlinge waarborgmaatschappij'. Dit laatste is een bijzondere

verenigingsvorm. Hierbij is de afweging gemaakt dat de stichting de voorkeur geniet boven de onderlinge waarborgmaatschappij met het oog op de lichte structuur. Om de activiteiten van het expertisebureau hierop te laten aansluiten ligt is bij deze voor die rechtsvorm eveneens voor de stichting gekozen. Hiermee wordt geen zwaardere structuur opgetuigd dan strikt noodzakelijk is.

Verdeelsleutel
Voor het waarborgfonds is een verdeelsleutel overeengekomen op basis van inwoneraantal. Deze verdeelsleutel wordt na de eerste periode van 5 jaar geëvalueerd.

Oprichting expertisebureau risicobeheer
U heeft in 2022 reeds een zienswijze gegeven voor de oprichting van de stichting expertisebureau risicobeheer. Het was niet mogelijk om de oprichting van beide stichtingen tegelijkertijd voor te leggen als gevolg van de beperkte tijd die resteert tot aan de einddatum van de ongevallenverzekeringen van de veiligheidsregio's. Aangezien voor het invullen van het expertisebureau een aantal extra stappen moet worden gezet, zoals de aanvraag van een vergunning bij de AFM en het bemensen van deze organisatie is ervoor gekozen om eerst te komen tot de oprichting van het expertisebureau. Het Expertisebureau is per 12 oktober 2022 opgericht en bereidt een vergunningsaanvraag bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) voor.

Vervolg proces
De formele oprichting van het waarborgfonds volgt zo spoedig na de definitieve besluitvorming in het Veiligheidsberaad. Het doel is het waarborgfonds per 1 januari 2024 operationeel te hebben met het oog op de invoering van de Landelijke Regeling Aanspraken na Dienstongevallen en de ingangsdatum van de gezamenlijke ongevallenverzekering.

Verzoek
Het Algemeen Bestuur VRZ heeft op donderdag 13 april 2023 een positief advies gegeven met betrekking tot het voorstel om een stichting Waarborgfonds op te richten. Gelet op het bovenstaande verzoek ik u hierbij het conceptbesluit aan uw gemeenteraad voor te leggen, zodat zij eventuele wensen en bedenkingen ten aanzien van de oprichting en deelname aan de stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's kenbaar kunnen maken. Graag ontvang ik uw reactie uiterlijk 6 juli 2023. Daarna zal een formeel besluit genomen worden door het Algemeen Bestuur van de VRZ.